

Üldandmed

• Kontrollitava isiku nimi, registri-/isikukood, aadress	RIIGIMETSA MAJANDAMISE KESKUS / 70004459 / Lääne-Viru maakond, Haljala vald, Sagadi küla, Mõisa/3
• Kontrollitava isiku esindaja ja esindamise alus	Andri Plato; juhataja
• Kontrolliobjekti nimi ja aadress	Elistvere loomapark / Tartu maakond, Tartu vald, Elistvere küla, Piisoni
• PRIA registrinumber	EE37606
• Eelmine kontrolliobjekti hindamise kuupäev	27.07.2022
• Eelmine kontrolliobjekti hindamise protokoll number	16-266-22/018

Kontrolltoimingu läbiviimise aeg

• Kontrolliobjekti hindamine	Kuupäev	20.06.2024 – 20.06.2024
	Kestus	3 tundi
• - Sealhulgas kohapealne kontroll	Kuupäev	20.06.2024 – 20.06.2024
	Ajavahemik	10:00 - 11:30
• Protokolli koostamine	Kuupäev	28.06.2024
	Kestus	1 tundi
• Järelevalvetasu arvestamise aluseks olev aeg kokku, täistundides	4 tundi	

Kontrollitavad valdkonnad ja põhjused

Valdkond	Alamvaldkond	Põhjus
Loomapidamine	Loomade pidamise nõuded loomaaias	Plaaniline

Tuvastatud asjaolud

20.06.24 a teostas PTA plaanilise kontrollkäigu Elistvere loomaparki, et veenduda loomapargis peetavate loomade pidamistingimuste vastavuses kehtestatud nõuetele. Loomade pidamise üldised heaolunõuded loomaaloomade pidamiseks on sätestatud loomakaitse seaduses (LoKS) ja nõudeid täpsustab Vabariigi Valitsuse 08.07.2004 a määrus nr 245 "Loomaaia planeeringule ja ehitistele ning loomaaloomade pidamisele esitatavad nõuded" (edaspidi määrus nr 245). Loomapargis peetavate pisinäriiliste pidamisnõudeid reguleerib LoKS ja neid nõudeid täpsustab põllumajandusministri 24.07.08 a määrus nr 76 „Lemmikloomade pidamise nõuded" (edaspidi määrus nr 76).

1.

Elistvere loomapargis on pidamisel enamjaolt Eesti looduses esinevad loomad (punarebane, kährik, hunt, pruunkaru, põder, metskits, ilves, mets-ja kivinugis). Lisaks on pidamisel euroopa piisonid, kabehirved, eesti maalambad, tüüringi sokk, küülikud, merisead, deegud ja tsintsiljad.

Välitingimustes peetavate loomade pidamisalad on oma suuruselt vastavuses määrus nr 245 lisas esitatud nõuetega, on nendes peetavate loomade jaoks ohutud ning üldjuhul pakuvad piisavalt varjevõimalusi.

2.

Loomapargis on eraldi majake pisinärilistenäriliste pidamiseks. Pisinäriliste pidamisnõudeid ei käsitleta määru nr 245. Pisinäriliste nagu hiired, rotid, hamstrid, merisead, deegud jne pidamisnõudeid reguleerib loomakaitseseadus ja nõudeid täpsustab põllumajandusministri 24.07.08 a määrus nr 76 „*Lemmikloomade pidamise nõuded*” (edaspidi määrus nr 76).

Kui loomapargis üldiselt on järgitud loomade heaoluks vajalikke nõudeid, siis pisinäriliste pidamisel on mitmeid puudused. Näiteks on loomapargis peetavate pisinäriliste puurid klaasist seintega, millel peal võrk ja ainult ühes küljes lisaavaused õhuringluse parandamiseks. Kuna pisinärilised on väga tundlikud õhukvaliteedi languse suhtes, siis ei pruugi selline puuride konstruktsioon tagada piisavat ventilatsiooni pidamispuurides (Fototabel nr 1).

Ühes puuris peeti deegusid (2). Neil oli küll määru nr 76 sätestatud minimaalsele pidamisruumi suurusle vastav puur (möödud täpsemalt kirjeldatud punktis 5) aga selles oli õhuke kiht allapanu (allapanukihi paksus ca 1,5 cm). Selline olukord on vastuolus LoKS § 3 lõike 2 punktidega 3 ja 4, samuti LoKS § 5 ülaindeksiga 2 lõikega 4, mis sätestab, et lemmiklooma pidamise ruumis või ehitises peab olema loomaliigile sobiv sisustus. Kui lemmikloom ei saa liigiomaseid käitumisharjumusi, nagu kraapimine, kaevamine, närimine, peitumine, küblemine ja pesa ehitamine, järgida väljaspool ruumi või ehitist, peab lemmiklooma pidamiseks kasutatavas ruumis olema selliseks tegevuseks sobivat materjali. Deegade liigiomaseks käitumiseks on urgude kaevamine, mille jaoks on vaja neile tagada sügavallapanu (vähemalt 15 cm).

Ettekirjutuse tegemise hoiatus:

Kontrollimise hetkel olid loomapargis pidamisel deegud (2 isendit), kelle pidamiseks kasutatavas puuris oli õhuke (1,5cm) kiht allapanu. Kuna deegade liigiomane käitumine on urgude kaevamine, siis on nende pidamine õhukesel allapanukihil vastuolus vastuolus LoKS § 3 lõike 2 punktidega 3 ja 4, samuti LoKS § 5 ülaindeksiga 2 lõikega 4,

Vastavalt LoKS §60 lõikele 1 on Põllumajandus- ja Toiduameti pädevuses teostada riiklikku ja haldusjärelvalvet loomakaitseseaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle. Vastavalt korra- ja loomakaitseseaduse §28 lõikele 1 on pädeval asutusel õigus teha ettekirjutus korra- ja loomakaitseseaduse §28 lõikele 1 on pädeval asutuse poolt määratud tähtajaks.

Puuduse kõrvaldamiseks tagada deegadele allapanu määral, mis võimaldaks deegudel järgida liigiomast käitumist.

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Teie arvamust ja vastuväited ootab Põllumajandus- ja Toiduamet hiljemalt 15.07.2024.

3.

Pisinäriliste majas olid pidamisel kaks merisiga (üks isend must pruuniga, teine must valgega). Pidamiseks kasutati klaasist seintega ja pealt võrega kaetud puuri, mõõtmetega 0,5 x 1 x 0,5m. See (0,5m²) on vastavuses määruse nr 76 §17 lõikes 1 sätestatud nõuetega. Määrus nr 76 sätestab, et merisea pidamiseks kasutatava puuri pindala peab olema vähemalt 0,3m², looma kohta ja, et iga järgneva looma kohta peab lisanduma 0,15m². Siiski on sellise pindalaga puur liiga väike, et tagada merisigade heaolu. Merisigade heaolu tagamiseks peaks kahe merisea pidamiseks kasutatava puuri pindala olema vähemalt 1m².

Allapanuks oli kasutatud pelleteid ja positiivne on, et pelletid olid kaetud pehmendusega/ tekiga. Merisigade heaolu tagamiseks on vajalik võimalikult pehme allapanu.

Merisigade pidamine klaasist seintega puuris, kus ei olnud täiendavaid õhuavasid külgliseinal ja õhk pääseb ligi ainult ülevalt. Selline lahendus ei taga loomade pidamisruumis piisavat ventilatsiooni. Merisigade heaolu tagamiseks peaks nende pidamiseks kasutatavas puuris olema lisaks ka külgmised õhuavad, et tagada piisav õhuringlus ja pidamiseks sobilik temperatuur. Merisigade pidamiseks on optimaalne keskkonnatemperatuur vahemikus 16-24°C. Kuumarabanduse oht saabub vahemikus 27-30°C.

Merisigade pidamine puuris, kus ei ole tagatud optimaalne mikrokliima on vastuolus LoKS § 3 lõike 2 alapunktiga 3, mis sätestab loomapidaja kohustuse tagada peetava looma jaoks sobiv mikrokliima.

Ettekirjutuse tegemise hoiatus:

Kontrollimise ajal peeti loomapargis kahte merisiga klaasist seintega puuris, kus ei olnud täiendavaid õhuavasid külgliseinal ja õhk pääseb ligi ainult ülevalt. Selline lahendus ei taga loomade pidamisruumis piisavat ventilatsiooni. Merisigade heaolu tagamiseks peaks nende pidamiseks kasutatavas puuris olema lisaks ka külgmised õhuavad, et tagada piisav õhuringlus ja pidamiseks sobilik temperatuur. Merisigade pidamiseks on optimaalne keskkonnatemperatuur vahemikus 16-24°C. Kuumarabanduse oht saabub merisigadel temperatuurivahemikus 27-30°C.

Puuduse kõrvaldamiseks tagada merisigadele elutegevuseks sobiv mikrokliima.

Vastavalt LoKS §60 lõikele 1 on Põllumajandus- ja Toiduameti pädevuses teostada riiklikku ja haldusjärelvalvet loomakaitseseaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle. Vastavalt korra- ja loomakaitseseaduse §28 lõikele 1 on pädeval asutusel õigus teha ettekirjutus korrarikkumise lõpetamiseks pädeva asutuse poolt määratud tähtajaks.

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Teie arvamust ja vastuväited ootab Põllumajandus- ja Toiduamet hiljemalt 15.07.2024.

4.

Loomapargis olid pidamisel kabehirved. Kontrollimisel nähtud loomad olid heas kehakonditsioonis, kuid pidamiseks kasutatav väliala oli rohust sisuliselt paljaks söödud. Oli näha, et mingil hetkel oli lisa söödaks pakutud oksti, need olid kontrollihetkeks paljaks söödud. Samuti oli näha söötmisküna vähesel määral heinu, mida oli lisaks hunnikuna paigutatud ka kahte kohta väli alal. Mõlemad hunnikud olid vettinud. Heinte hunnik, mis oli katusega kaetud, oli lisaks ka sõnnikusegune, mis viitab, et ilmselt kasutab osa loomi seda katusealust ka varjumisvõimalusena ebasoodsate ilmastikutingimuste eest ning ilmselt seda põhjusel, et kõik kabehirved ei mahu ühekorraga seinte ja katusega rajatisse, mis on neile varjumiseks ette nähtud. Seinte ja katusega rajatis paistis olevat samuti intensiivses kasutuses, kuna ka seal paistis põrand olevat kaetud paksu vettinud heinte ja sõnnikuseguga (vt fototabel 2).

Asjaolu, et kabehirvede pidamiseks kasutatav väliala on rohust puhtaks söödud ja lisa sööt ei ole kvaliteetne on vastuolus LoKS §3 lg 2 alapunktiga 1, mis sätestab, et loomapidaja on kohustatud tagama vastavalt peetava looma liigile ja eale sobivas koguses sobivat sööta. Kabehirvede puhul sobiks lisa söödaks kvaliteetne hein ja lehtpuu oksad.

Ettekirjutuse tegemise hoiatus:

Vastavalt LoKS §60 lõikele 1 on Põllumajandus- ja Toiduameti pädevuses teostada riiklikku ja haldusjärelevalvet loomakaitseseaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle. Vastavalt korrakaitse seaduse §28 lõikele 1 on pädeval asutusel õigus teha ettekirjutus korrarikkumise lõpetamiseks pädeva asutuse poolt määratud tähtajaks.

Puuduse kõrvaldamiseks tagada kabehirvede ligipääs kvaliteetsele heinale

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Teie arvamust ja vastuväited ootab Põllumajandus- ja Toiduamet hiljemalt 15.07.2024.

5.

Pisinäriliste majas peeti kahte deegut. Pidamiseks kasutatava puuri mõõtmed olid 1,2 x 1,23 x 0,5 m, mis teeb põhjapindalaks 0,6m². See on vastavuses määruses nr 76 §17 lõikes 1 sätestatuga, mille kohaselt on deegu pidamisel minimaalseks puuri pindalaks 0,3m² looma kohta.

Puuris oli loodud mitu tasandit, sisustuseks oli paigutatud puuoksi, kaks pesakasti ja jooksuratas. Näha oli veenõu puhta veega ja liivavann. Puudu oli närimiskivi.

Puuris asetsenud metallist jooksuratas (diameeter 15 cm; vt foto nr 1) on deegude jaoks sobimatu (liiga väike st võib esile kutsuda selgroo vigastusi; vale/ohtlik konstruktsioon - võib vigastada jäsemeid ja saba kinnijäämisel sõrestikku ning ratta konstruktsiooni). Deegu jaoks on sobilik vähemalt 30 cm diameetriga jooksuratas, millel on välistatud jalgu- ja sabapidi kinni jäämine sõrestikku ja ratta konstruktsiooni.

Looma pidamine keskkonnas, kus leidub esemeid, mis võivad vigastada looma on vastuolus LoKS §3 lõikega 4, mis sätestab, et loomapidamisel on keelatud kasutada vahendeid või seadmeid, mis võivad looma vigastada.

Ettekirjutuse tegemise hoiatus:

Kontrollihetkel deegude puuris asetsenud jooksuratas on deegude jaoks sobimatu ja see on vastuolus LoKS §3 lõikega 4, mis sätestab, et loomapidamisel on keelatud kasutada vahendeid või seadmeid, mis võivad looma vigastada.

Puuduse kõrvaldamiseks eemaldada puurist deegudele ohtlik jooksuratas.

Vastavalt LoKS §60 lõikele 1 on Põllumajandus- ja Toiduameti pädevuses teostada riiklikku ja haldusjärelvalvet loomakaitseseaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle. Vastavalt korrakaitseaduse §28 lõikele 1 on pädeval asutusel õigus teha ettekirjutus korrarikkumise lõpetamiseks pädeva asutuse poolt määratud tähtajaks.

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Teie arvamust ja vastuväited ootab Põllumajandus- ja Toiduamet hiljemalt 15.07.2024.

6.

Pisinäriliste majas ekspositsiooniks kasutatavas toas asus uksest sisenemisel paremat kätt puur tsintsiljade pidamiseks. Puuris pidamisel kaks looma. Puuri mõõtmed: 1,2 x 1,2 x 0,5 m. Seega on puuri pindalaks 0,6m², mis on vastavuses määruse nr 76 §17 lõikes 1 sätestatud nõuetega tsintsiljade pidamiseks. Määrus nr 76 sätestab, et ühe tsintsilja pidamiseks peab pindala olema vähemalt 0,4m² ning iga lisanduva looma kohta peab lisanduma vähemalt 0,2m².

Pidamiseks kasutatav puur oli kolmest küljest klaasist seintega, üks külg vineeritaolisest materjalist, kus asusid ka täiendavad õhuavad. Puur oli pealt võrega. Sisustuseks varjekoht, puuoksad.

Kontrollihetkel oli pisinäriliste eksponeerimiseks kasutatav tuba väga soe, lisaks paistis päike otse peale tsintsiljade pidamiseks kasutatavale puurile. Kuna puur oli analoogiliselt teistele pisinäriliste eksponeerimiseks kasutatavatele puuridele klaasist seintega (pealt võrguga ja ühes seinas õhuavad), siis on väga suur tõenäosus, et temperatuur puuris tõuseb tsintsiljade jaoks eluohtlikult kõrgeks, kuumarabandus võib saabuda juba 28°C juures. Kontrollihetkel üks loomadest hingeldas. Loomade pidamine neile mitesobilikul temperatuuril on vastuolus LoKS §3 lõike 2 alapunktiga 3, mis kohustab loomapidajat tagama peetavale loomale sobiv mikrokliima.

Ettekirjutuse tegemise hoiatus:

Kontrollihetkel oli pisinäriliste eksponeerimiseks kasutatav tuba väga soe, lisaks paistis päike otse peale tsintsiljade pidamiseks kasutatavale puurile. Kuna puur oli analoogiliselt teistele pisinäriliste eksponeerimiseks kasutatavatele puuridele klaasist seintega (pealt võrguga ja ühes seinas õhuavad), siis on väga suur tõenäosus, et temperatuur puuris tõuseb tsintsiljade jaoks eluohtlikult kõrgeks, kuumarabandus võib saabuda juba 28°C juures. Kontrollihetkel üks loomadest hingeldas.

Puuduse kõrvaldamise tagada tsintsiljadele sobiv keskkonnatemperatuur.

Vastavalt LoKS §60 lõikele 1 on Põllumajandus- ja Toiduameti pädevuses teostada riiklikku ja haldusjärelvalvet loomakaitseseaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle. Vastavalt korrakaitseaduse §28 lõikele 1 on pädeval asutusel õigus teha ettekirjutus korrarikkumise lõpetamiseks pädeva asutuse poolt määratud tähtajaks.

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Teie arvamust ja vastuväited ootab Põllumajandus- ja Toiduamet hiljemalt 15.07.2024.

7.

Loomapargis olid pidamisel kabehirved. Hirvede välialal oli näha kaks läbivettinud heinahunnikut. Heinte hunnik, mis oli katusega kaetud, oli lisaks ka sõnnikusegune, mis viitab, et ilmselt kasutab osa loomi seda katusealust ka varjumisvõimalusena ebasoodsate ilmastikutingimuste eest ning ilmselt seda põhjusel, et kõik kabehirved ei mahu ühekorraga seinte ja katusega rajatisse, mis on neile varjumiseks ette nähtud. Seinte ja katusega rajatis paistis olevat samuti intensiivses kasutuses, kuna ka seal paistis põrand olevat kaetud paksu vettinud heinte ja sõnnikuseguga (vt fototabel 2).

Asjaolu, et kabehirvede pidamiseks kasutataval välialal oleva varjumiseks ettenähtud rajatise põrand on kaetud läbivettinud heinte ja paksu sõnnikukihiga on vastuolus määrus nr 245 § 2 lõikega 4, mis sätestab, et loomapidaja on kohustatud tagama loomade pidamise ruumides vajaliku puhtuse.

Ettekirjutuse tegemise hoiatus:

Kontrollimise käigus tuvastas PTA asjaolu, et kabehirvede pidamise alal paiknevate rajatiste põrandad olid kaetud läbivettinud heinte ja paksu sõnnikukihiga. See on vastuolus määrus nr 245 § 2 lõikega 4, mis sätestab, et loomapidaja on kohustatud tagama loomade pidamise ruumides vajaliku puhtuse. Puuduse kõrvaldamiseks tuleb tagada, et rajatiste põrandad oleks kuivad ja puhastatud kuhjunud sõnnikust.

Vastavalt LoKS §60 lõikele 1 on Põllumajandus- ja Toiduameti pädevuses teostada riiklikku ja haldusjärelevalvet loomakaitseseaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle. Vastavalt korrakaitseaduse §28 lõikele 1 on pädeval asutusel õigus teha ettekirjutus korrarikkumise lõpetamiseks pädeva asutuse poolt määratud tähtajaks.

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Teie arvamust ja vastuväited ootab Põllumajandus- ja Toiduamet hiljemalt 15.07.2024.

Protokolli kliendile edastamine viis

Email / 28.06.2024

Protokolli üleandmine

Kontrolli teostanud
järelevalveametniku
nimi, ametinimetus /
volitatud
veterinaararsti nimi:

Ainike Nõmmisto, Juhtivspetsialist

/allkirjastatud digitaalselt/